

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

11 юни 2015 година*

„Преюдициално запитване — Електронни съобщителни мрежи и услуги — Директива 2002/22/ЕО — Членове 4, 9, 13 и 32 — Задължения за предоставяне на универсална услуга и социални задължения — Предоставяне на достъп във фиксирано местоположение и предоставяне на телефонни услуги — Поносимост на тарифите — Специални тарифни схеми — Финансиране на задълженията за предоставяне на универсална услуга — Допълнителни задължителни услуги — Мобилни съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет“

По дело C-1/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Grondwettelijk Hof (Белгия) с акт от 19 декември 2013 г., постъпил в Съда на 2 януари 2014 г., в рамките на производство по дело

Base Company NV, по-рано KPN Group Belgium NV,

Mobistar NV

срещу

Ministerraad,

в присъствието на:

Belgacom NV,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: М. Pešič, председател на състава, А. Ó Caoimh, С. Toader, Е. Jarašiūnas (докладчик) и С. G. Fernlund, съдии,

генерален адвокат: Р. Cruz Villalón,

секретар: М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 12 ноември 2014 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Base Company NV и Mobistar NV, от Т. De Cordier и Е. Taelman, advocaten,

* Език на производството: нидерландски.

- за белгийското правителство, от J. Van Holm и M. Jacobs, в качеството на представители, подпомагани от S. Depré и D. Schrijvers, advocaten,
- за Европейския парламент, от R. van de Westelaken и J. Rodrigues, в качеството на представители,
- за Съвета на Европейския съюз, от I. Šulce, K. Michoel и J. Herrmann, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от L. Nicolae, G. Braun, F. Wilman и P.-J. Loewenthal, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 29 януари 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 9 и 32 от Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга) (ОВ L 108, стр. 51; Специално издание на български език, глава 13, том 35, стр. 213), изменена с Директива 2009/136/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година (ОВ L 337, стр. 11, наричана по-нататък „Директивата за универсалната услуга“), както и до валидността на Директивата за универсалната услуга с оглед на принципа на равенство, закрепен в член 20 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитването е отправено във връзка с разглеждане на спор на Base Company NV (наричано по-нататък „Base Company“) и Mobistar NV (наричано по-нататък „Mobistar“) с Ministerraad (Министерския съвет) относно жалба за отмяна на разпоредби от националното право, които налагат задължение за операторите, предоставящи мобилни съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет на потребители, да участват във финансирането на нетните разходи за тези услуги.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 4, 8, 25 и 46 от Директивата за универсалната услуга гласят:
 - „(4) Гарантирането на универсална услуга (т.е. предоставянето на определен [минимален набор] от услуги на всички крайни потребители на поносима цена) може да предполага предоставяне на някои услуги на някои потребители на цени, които се отклоняват от получените се в резултат на нормалните пазарни условия. [...]
 - [...]
 - (8) Основно изискване на универсалната услуга е да предоставя, по молба на потребителите, връзка с обществената телефонна мрежа [във фиксирано местоположение] на поносима цена. [...]

[...]

(25) [...] Не се допуска държавите членки да налагат върху участниците на пазара финансови вноски, свързани с мерки извън кръга на задълженията за предоставяне на универсална услуга. Отделните държави членки запазват свободата си да налагат специални мерки (извън обхвата на задълженията за предоставяне на универсална услуга) и да ги финансират в съответствие с правото на Общността, но не чрез вноски от участниците на пазара.

[...]

(46) Когато дадена държава членка се стреми да гарантира предоставянето на други специфични услуги на цялата си територия, тези задължения следва да се изпълняват икономически целесъобразно и извън обхвата на задълженията за предоставяне на универсална услуга. [...].“

4 Член 1, параграф 2 от посочената директива предвижда:

„Настоящата директива определя правата на крайните ползватели и съответните задължения на предприятията, които предоставят обществено достъпни електронни съобщителни мрежи и услуги. С цел да се гарантира универсална услуга в среда на отворени и конкурентни пазари, настоящата директива определя минималния набор от услуги с определено качество, до които достъп имат всички крайни ползватели, на достъпни цени с оглед на специфичните национални условия, без да се накърнява конкуренцията. Настоящата директива също така установява задължения по отношение на предоставянето на някои задължителни услуги“.

5 Глава II от споменатата директива, озаглавена „Задължения за предоставяне на универсална услуга, включително социални задължения“, включва членове 3—9, уреждащи съответно предоставянето на универсална услуга (член 3), предоставянето на достъп във фиксирано местоположение и предоставяне на телефонни услуги (член 4), справочните услуги и указателите (член 5), платените обществени телефони (член 6), мерките за крайни ползватели с увреждания (член 7), реда и условията за определяне на предприятията, на които да бъдат възложени задълженията за предоставяне на универсална услуга (член 8), и възможността да се изисква от определените предприятия да предоставят на потребителите тарифни варианти или пакети, които се отклоняват от тези, предоставени според обичайните търговски условия, и по-специално за да гарантират, че гражданите с ниски доходи или специфични социални потребности не са изключени от достъпа до услугите по глава II от същата директива (член 9).

6 Член 3, параграф 1 от Директивата за универсалната услуга, озаглавен „Предоставяне на универсална услуга“, гласи:

„Държавите членки гарантират, че посочените в настоящата глава услуги се предоставят при определено качество на всички крайни потребители на тяхната територия, независимо от географското местоположение и на поносима цена с оглед на специфичните национални условия“.

7 Член 4 от посочената директива, озаглавен „Предоставяне на достъп във фиксирано местоположение и предоставяне на телефонни услуги“, гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че всички обосновани искания за свързване във фиксирано местоположение към обществена съобщителна мрежа се изпълняват от поне едно предприятие.

2. Предоставеното свързване е в състояние да поддържа гласови и факсимилни съобщения и пренос на данни при скорост, която позволява функционален достъп до Интернет, като се отчитат преобладаващите технологии, използвани от мнозинството абонати, както и технологичната постижимост.

3. Държавите членки гарантират, че всички обосновани искания за предоставяне на обществено достъпна телефонна услуга през мрежовата връзка, посочена в параграф 1, която позволява генериране и приемане на национални и международни повиквания се изпълняват от поне едно предприятие“.

8 Член 9, параграфи 1—3 от споменатата директива, озаглавен „Поносимост на тарифите“, гласи:

„1. Националните регулаторни органи следят развитието и равнището на тарифите на дребно на услугите, определени в членове 4—7 като попадащи в задълженията за предоставяне на универсална услуга, предоставяни от определените предприятия или достъпни на пазара, ако не са определени предприятия във връзка с тези услуги, по-специално по отношение на потребителските цени и доходи в страната.

2. С оглед на националните условия държавите членки може да изискват от определените предприятия да предоставят на потребителите тарифни варианти или пакети, които се отклоняват от тези, предоставени според обичайните търговски условия, и по-специално, за да гарантират, че гражданите с ниски доходи или специфични социални потребности не са изключени от достъпа до мрежата, посочен в член 4, параграф 1, или използването на услугите, определени в член 4, параграф 3, членове 5, 6 и 7 като попадащи в задълженията за предоставяне на универсална услуга от определените предприятия.

3. Освен изискването за определените предприятия да предлагат тарифни схеми или да се съобразяват с пределни цени, географско усредняване или други подобни схеми, държавите членки могат да гарантират подкрепа за потребителите с ниски доходи или специфични социални потребности“.

9 Член 12 от същата директива урежда условията, свързани с изчисляването на нетните разходи за задълженията за предоставяне на универсална услуга, които националните регулаторни органи трябва да определят, ако считат, че те представляват несправедливо затруднение за съответно определените за него предприятия.

10 Член 13, параграф 1 от Директивата за универсалната услуга, озаглавен „Финансиране на задълженията за предоставяне на универсална услуга“, гласи:

„Когато на базата на изчисленията на [нетните разходи], посочен[и] в член 12, националните регулаторни органи установят, че дадено предприятие е предмет на несправедливо затруднение, държавите членки, по молба на определеното предприятие, вземат решение:

[...]

б) да поделят [нетните разходи за] задължителната универсална услуга между доставчиците на електронни съобщителни мрежи и услуги“.

11 Член 32 от посочената директива, озаглавен „Допълнителни задължителни услуги“, предвижда:

„Държавите членки могат да решат да предоставят допълнителни обществени услуги на своята територия освен услугите, свързани с универсалната услуга в съответствие с глава II, но при такива обстоятелства не могат да се предвиждат механизми за компенсации за отделни предприятия“.

- 12 Член 2, буква й) от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) (ОВ L 108, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 35, стр. 195), изменена с Директива 2009/140/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. (ОВ L 337, стр. 37, наричана по-нататък „Рамковата директива“), предвижда, че:

„универсална услуга“ означава минимален набор от услуги, определени в [Директивата за универсалната услуга], с определено качество, които са достъпни за всички ползватели, независимо от географското им разположение и с оглед на специфичните национални условия на достъпна цена“.

Белгийското право

- 13 Член 74 от Закона от 13 юни 2005 г. за електронните съобщения (*Belgisch Staatsblad* от 20 юни 2005 г., стр. 28070, наричан по-нататък „Законът от 13 юни 2005 г.“), изменен с член 50 от Закона от 10 юли 2012 г. за въвеждане на различни разпоредби относно електронните съобщения (*Belgisch Staatsblad* от 25 юли 2012 г. стр. 40969, наричан по-нататък „Законът от 10 юли 2012 г.“), гласи:

„§ 1. Социалният елемент на универсалната услуга се състои в задължението на операторите, изброени в параграфи 2 и 3, които предлагат на потребителите обществени електронни съобщителни услуги, да предоставят особени тарифни условия за някои категории бенефициери.

[...]

§ 2. Всеки оператор, който предлага обществена електронна съобщителна услуга и има оборот над 50 милиона евро на пазара на обществените електронни съобщителни услуги, предоставя посочения в параграф 1 социален елемент на универсалната услуга.

[...]

§ 3. Всеки оператор, който предлага обществена електронна съобщителна услуга и има оборот 50 милиона евро или по-малко на пазара на обществените електронни съобщителни услуги и който е уведомил [Белгийския институт за пощенски услуги и далекосъобщения (наричан по-нататък „Институтът“)] за намерението си да предоставя посочения в параграф 1 социален елемент на универсалната услуга посредством фиксирана или мобилна наземна мрежа, или и двете, предоставя този елемент за период от пет години.

[...]“.

- 14 Член 74/1 от Закона от 13 юни 2005 г., въведен с член 51 от Закона от 10 юли 2012 г., гласи:

„§ 1. Когато счита, че предоставянето на социален елемент може да съставлява несправедливо затруднение за доставчика, Институтът изисква от всички оператори, предлагащи социални тарифи, да предоставят посочената в параграф 2 информация и изчислява нетните разходи.

§ 2. Най-късно до 1 август на календарната година, следваща годината, която се взема предвид, операторите, които предлагат социални тарифи, в съответствие с разпоредбите за развитие, приети на основание член 137, параграф 2, съобщават на Института индексиранията сума на оценката на разходите за тази година, изчислена съгласно определената в приложението методика.

[...]

§ 3. Институтът установява наличието на несправедливо затруднение за всеки конкретен доставчик, когато предоставянето на социалния елемент на универсалната услуга за него е прекомерна тежест с оглед възможностите му да я понесе, оценени предвид всички негови характеристики, и в частност предвид равнището на оборудването му, икономическото и финансовото му положение и дела му на пазара на обществените електронни съобщителни услуги.

§ 4. Учредява се фонд за социалните тарифи при универсалните услуги, предназначен да компенсират операторите, предлагащи социални тарифи, за които предоставянето на социалния елемент на универсалната услуга представлява несправедливо затруднение и които са подали за целта искане до Института. Размерът на обезщетението съответства на нетните разходи, понесени от оператора за предоставянето на социалния елемент на универсалната услуга, за когото то представлява несправедливо затруднение. Фондът е юридическо лице и се управлява от Института.

Фондът се финансира от вноски на операторите, които предлагат социалния елемент на универсалната услуга.

Размерът на вноските се определя пропорционално на оборота от предоставянето на обществени електронни съобщителни услуги.

Оборотът, който се взема предвид, е реализираният преди данъчното облагане оборот от предоставянето на обществени електронни съобщителни услуги на територията на страната съгласно член 95, параграф 2.

Разходите за управление на фонда включват всички разходи, свързани с неговото функциониране, включително разходите, които един хипотетичен ефективен оператор би заложил като присъщи при структурирането на модел на себестойността, съобразно вида на електронната съобщителна мрежа, чрез която се предоставя социалният елемент на универсалната услуга. Максималният размер на разходите за управление на фонда се определя с кралски указ, приет след обсъждане в Министерския съвет.

Разходите за управление на фонда се поемат от посочените в параграф 2 оператори пропорционално на оборота им съгласно параграф 3.

§ 5. Редът и условията за функционирането на този механизъм се определят с кралски указ, приет след обсъждане в Министерския съвет и съгласуване с Института“.

- 15 По силата на член 146, втора алинея от Закона от 10 юли 2012 г. член 51 от Закона от 13 юни 2005 г. „влиза в сила на 30 юни 2005 г.“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 16 От акта за преюдициално запитване следва, че белгийският законодател приема Закона от 10 юли 2012 г. след постановяването по-специално на решения Комисия/Белгия (C-222/08, EU:C:2010:583) и Base и др. (C-389/08, EU:C:2010:584), тъй като иска да промени механизма за финансиране на предоставянето на универсална услуга, и в частност на социалните телефонни тарифи по Закона от 25 април 2007 г. за изменение на някои нормативни актове (IV) (*Belgisch Staatsblad* от 8 май 2007 г., стр. 25103), който изменя и тълкува Закона от 13 юни 2005 г.

- 17 На 28 януари 2013 г. Base Company и Mobistar — двама оператори за доставка на електронни съобщителни услуги в Белгия, подават пред запитващата юрисдикция жалба за отмяна на членове 50, 51 и 146 от Закона от 10 юли 2012 г., предвиждащи механизъм за секторно финансиране, съгласно който операторите, чийто оборот достига или надхвърля предвидените с този закон прагове, трябва да участват с вноски в нетните разходи, свързани с предлагането на мобилни съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет, спадащи към „социалния елемент на универсална услуга“, който по смисъла на този закон се състои в предоставянето на особени тарифни условия за някои категории бенефициери.
- 18 В подкрепа на жалбите си Base Company и Mobistar по-специално твърдят, че посочените разпоредби противоречат на членове 10 и 11 от Конституцията, във връзка с членове 170 и 172 от същата, както и на членове 9 и 32 от Директивата за универсалната услуга.
- 19 Според Base Company и Mobistar задължението за участие във финансирането на нетните разходи за предоставяне на мобилни съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет, наложено им след въведените със Закона от 10 юли 2012 г. изменения, противоречи на правото на Съюза. Посочените предприятия считат, че са дискриминирани в сравнение с данъчнозадължените лица, които не дължат вноски, основани на противоречащи на правото на Съюза национални разпоредби.
- 20 Запитващата юрисдикция посочва, че с член 74/1 от Закона от 13 юни 2005 г., въведен с член 51 от Закона от 10 юли 2012 г., се създава „Фонд за социалните тарифи при универсалната услуга“, предназначен да компенсира операторите, предлагащи социални тарифи, за които предоставянето на социалния елемент на универсалната услуга представлява несправедливо затруднение. Фондът се финансира от операторите, които предлагат социалния елемент, както и от тези, които предлагат мобилни съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет. Запитващата юрисдикция уточнява, че белгийският законодател установява посочения механизъм за финансиране, като се възползва от предвидената в член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга възможност.
- 21 Запитващата юрисдикция иска да се установи дали разпоредбите на Закона от 10 юли 2012 г. са в съответствие с Директивата за универсалната услуга, след като от член 9 от последната явно следва, че „гласови[те] и факсимилни[те] съобщения и пренос[ът] на данни при скорост, която позволява функционален достъп до Интернет“, посочени в член 4, параграф 2 от същата директива, са изключени от социалния елемент на универсалната услуга. Запитващата юрисдикция отбелязва, че съгласно член 32 от посочената директива държавите членки могат да решат да предоставят допълнителни обществени услуги освен услугите, свързани с универсалната услуга, но че при такива обстоятелства не могат да се предвиждат механизми за компенсации с участието на отделни оператори.
- 22 Впрочем запитващата юрисдикция отбелязва направеното в хода на висящото пред нея производство уточнение от Ministerraad, че правното основание за приемане на всички универсални услуги по Закона от 10 юли 2012 г. е член 9, параграф 3 от Директивата за универсалната услуга, допускащ подпомагане на потребителите за различни от изброените в членове 4—7 от същата директива услуги, в това число и за мобилните съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет.
- 23 При тези условия Grondwettelijk Hof (Конституционният съд) решава да спре производството и да отпрати на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли Директивата за универсалната услуга, и в частност нейните членове 9 и 32, да се тълкува в смисъл, че социалната тарифа за универсалните услуги, както и предвиденият в член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга механизъм за компенсации са приложими не само за електронни съобщения посредством свързване на

телефон във фиксирано местоположение към обществена съобщителна мрежа, но и за електронни съобщения посредством мобилни съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет?

- 2) Следва ли член 9, параграф 3 от Директивата за универсалната услуга да се тълкува в смисъл, че допуска държавите членки да добавят към универсалната услуга специални тарифни схеми за услуги, различни от тези по член 9, параграф 2 от Директивата за универсалната услуга?
- 3) При отрицателен отговор на първия и втория въпрос, съвместими ли са разглежданите разпоредби на Директивата за универсалната услуга с принципа на равенство, закрепен по-специално в член 20 от Хартата?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 24 С първия и втория си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Директивата за универсалната услуга трябва да се тълкува в смисъл, че специалните тарифи и механизмът за финансиране, предвидени съответно в член 9 и в член 13, параграф 1, буква б) от същата директива, се прилагат по отношение на мобилните съобщителни услуги и/или абонаментите за интернет.
- 25 Следва да се отбележи, че съгласно член 1, параграф 2 Директивата за универсалната услуга цели, както е предвидено и в член 2, буква й) от Рамковата директива, да определи минимален набор от услуги с определено качество, до които достъп имат всички крайни ползватели, на достъпни цени с оглед на специфичните национални условия, без да се накърнява конкуренцията. Този минимален набор от универсални услуги е определен в глава II от Директивата за универсалната услуга.
- 26 Съгласно член 3, параграф 1 от Директивата за универсалната услуга държавите членки гарантират, че посочените в глава II от същата директива услуги се предоставят при определено качество на всички крайни потребители на тяхната територия, независимо от географското местоположение и на поносима цена с оглед на специфичните национални условия.
- 27 Съображение 4 от тази директива предвижда, че гарантирането на универсална услуга може да предполага предоставяне на някои услуги на някои потребители на цени, които се отклоняват от получените се в резултат на нормалните пазарни условия.
- 28 В този смисъл член 9, параграфи 1 и 2 от споменатата директива предвижда, че държавите членки може да изискват от определените предприятия да предоставят на потребителите тарифни варианти или пакети, които се отклоняват от тези, предоставени според обичайните търговски условия, и по-специално за да гарантират, че гражданите с ниски доходи или специфични социални потребности не са изключени от достъпа до минималния набор от универсални услуги, посочен в членове 4—7 от същата директива.
- 29 От член 9, параграф 3 от Директивата за универсалната услуга следва, че освен изискването за определените предприятия да предлагат тарифни схеми или да се съобразяват с пределни цени, географско усредняване или други подобни схеми, държавите членки могат да гарантират подкрепа за потребителите с ниски доходи или специфични социални потребности.

- 30 Член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга пък предвижда, че когато на базата на изчисленията на нетните разходи съгласно член 12 от същата директива националните регулаторни органи установят, че предприятията, определени да поемат задълженията, свързани с универсалната услуга по членове 3—10 от същата директива, изпитват несправедливо затруднение, държавите членки, по молба на едно от тези предприятия, вземат решение да поделят нетните разходи за задължителната универсална услуга между доставчиците на електронни съобщителни мрежи и услуги.
- 31 От всички посочени разпоредби следва, че специалните тарифи и механизмът за финансиране по член 9 и по член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга се прилагат само по отношение на изброените в глава II от същата директива универсални услуги.
- 32 При тези условия следва да се провери дали мобилните съобщителни услуги и/или абонаменти за интернет попадат в обхвата на предвидените в споменатата глава задължения за предоставяне на универсална услуга.
- 33 В това отношение следва да се напомни, че съгласно член 4, параграфи 1 и 2 от Директивата за универсалната услуга, озаглавен „Предоставяне на достъп във фиксирано местоположение и предоставяне на телефонни услуги“, свързване във фиксирано местоположение към обществена съобщителна мрежа трябва да поддържа гласови и факсимилни съобщения и пренос на данни при скорост, която позволява функционален достъп до интернет. Съгласно уточнението в член 4, параграф 3 държавите членки следва да гарантират, че всички обосновани искания за предоставяне на обществено достъпна телефонна услуга чрез свързване във фиксирано местоположение към обществена съобщителна мрежа, която позволява генериране и приемане на национални и международни повиквания, се изпълняват от поне едно предприятие.
- 34 В този смисъл както заглавието, така и текстът на член 4 от Директивата за универсалната услуга изрично предвиждат задължение за държавите членки да гарантират свързване във фиксирано местоположение към обществена съобщителна мрежа.
- 35 Посоченото задължение следва и от съображение 8 от същата директива, съгласно което основно изискване на универсалната услуга е да предоставя, по молба на потребителите, връзка с обществената телефонна мрежа във фиксирано местоположение и на поносима цена.
- 36 Следва обаче да се констатира, че смисълът на обстоятелственото пояснение „във фиксирано местоположение“ е обратен на този на определението „мобилен“.
- 37 С оглед на това следва да се приеме, както се отбелязва и в точка 46 от заключението на генералния адвокат, че по дефиниция мобилните съобщителни услуги са изключени от минималния набор от универсални услуги, предвиден в глава II от Директивата за универсалната услуга, тъй като предоставянето им не предполага достъп и свързване във фиксирано местоположение към обществена съобщителна мрежа. Освен това следва да се установи, че и услугите, свързани с абонаменти за интернет, не спадат към посочения минимален набор, ако се предоставят посредством мобилни съобщителни услуги. Те обаче спадат към него, ако предоставянето им предполага свързване към интернет във фиксирано местоположение.
- 38 Следва също да се напомни, че съгласно член 32 от Директивата за универсалната услуга държавите членки могат да решат да предоставят допълнителни обществени услуги на своята територия освен услугите, свързани с универсалната услуга, в съответствие с глава II от същата директива.

- 39 В това отношение в съображения 25 и 46 от Директивата за универсалната услуга се посочва, че държавите членки запазват свободата си да налагат специални мерки, които следва да се изпълняват икономически целесъобразни и извън обхвата на задълженията за предоставяне на универсална услуга.
- 40 Следователно държавите членки са свободни да разглеждат мобилните съобщителни услуги, в това число и тези, свързани с абонаменти за интернет и предоставяни посредством мобилни съобщителни услуги, като допълнителни задължителни услуги по смисъла на член 32 от Директивата за универсалната услуга.
- 41 Съгласно посочения член обаче, когато държавите членки решат да предоставят допълнителни обществени услуги на своята територия, не могат да предвиждат механизми за финансирането им с участието на отделни предприятия. Посочените услуги следователно не могат да бъдат финансирани посредством механизма, предвиден в член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга.
- 42 Всъщност съгласно съображение 25 от Директивата за универсалната услуга не се допуска държавите членки да налагат върху участниците на пазара финансови вноски, свързани с мерки извън кръга на задълженията за предоставяне на универсална услуга. В този смисъл, въпреки че запазват свободата си да финансират специалните мерки в съответствие с правото на Съюза, държавите членки не могат да извършват това чрез вноски от участниците на пазара.
- 43 С оглед на всички изложени съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че Директивата за универсалната услуга трябва да се тълкува в смисъл, че специалните тарифи и механизмът за финансиране, предвидени съответно в член 9 и в член 13, параграф 1, буква б) от същата, се прилагат по отношение на абонаментите за интернет, изискващи свързване с интернет във фиксирано местоположение, но не и за мобилните съобщителни услуги и предоставяните чрез тях абонаменти за интернет. В случаите, когато последните услуги се предоставят на територията на страната като „допълнителни задължителни услуги“ по смисъла на член 32 от Директивата за универсалната услуга, националното право не може да предвижда финансирането им посредством механизъм, включващ участието на отделни предприятия.

По третия въпрос

- 44 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали в случай на негативен отговор на първия и втория въпрос член 9 и член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга са валидни с оглед на прогласения в член 20 от Хартата принцип на равенство.
- 45 В това отношение следва да се припомни, че когато пред национална юрисдикция се повдига въпрос относно валидността на акт, приет от институциите на Европейския съюз, именно тази юрисдикция трябва да прецени дали за постановяването на нейното решение е необходимо да се изясни този въпрос и съответно да поиска от Съда да се произнесе (определение Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, т. 16 и цитираната съдебна практика).
- 46 При все това с оглед на духа на сътрудничество, който трябва да ръководи развитието на преюдициалното производство, от съществено значение е в акта за преюдициално запитване националната юрисдикция да изложи конкретните съображения, поради които счита, че отговорът на въпросите ѝ относно тълкуването или валидността на някои разпоредби на правото на Съюза е необходим за разрешаването на спора (определение Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, т. 21 и цитираната съдебна практика).

- 47 В това отношение е важно националната юрисдикция да посочи конкретните съображения, поради които иска да се установи валидността на определени разпоредби от правото на Съюза, и да изложи основанията за невалидност, които следователно счита, че могат да бъдат приети (определение *Adiamix*, C-368/12, EU:C:2013:257, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 48 Във връзка с това следва също да се подчертае, че видно от постоянната практика на Съда, целта на съдържащата се в актовете за преюдициално запитване информация е не само да позволи на Съда да даде полезен отговор, но също така да даде възможност на правителствата на държавите членки и на другите заинтересовани страни да представят становища съгласно член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз. Съдът трябва да следи за запазването на тази възможност, тъй като по силата на посочената разпоредба на заинтересованите страни се съобщават само актовете за преюдициално запитване, придружени от превод на официалния език на всяка държава членка, но не и преписката по делото, която запитващата юрисдикция евентуално е предоставила на Съда (определение *Adiamix*, C-368/12, EU:C:2013:257, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 49 С оглед на това следва да се отбележи, че в акта за преюдициално запитване запитващата юрисдикция нито е предоставила информация или разяснения относно данните от фактическа и правна страна, които биха могли да представляват нарушение на прогласения в член 20 от Хартата принцип на равенство, нито е посочила съображенията, поради които иска да се установи валидността на член 9 и на член 13, параграф 1, буква б) от Директивата за универсалната услуга.
- 50 При тези условия Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставения му въпрос.
- 51 Поради това третият въпрос е недопустим.

По съдебните разноски

- 52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга), изменена с Директива 2009/136/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година, трябва да се тълкува в смисъл, че специалните тарифи и механизмът за финансиране, предвидени съответно в член 9 и в член 13, параграф 1, буква б) от същата директива, се прилагат по отношение на абонаментите за интернет, изискващи свързване с интернет във фиксирано местоположение, но не и за мобилните съобщителни услуги и предоставяните чрез тях абонаменти за интернет. Ако последните услуги се предоставят на територията на страната като „допълнителни задължителни услуги“ по смисъла на член 32 от Директивата за универсалната услуга, националното право не може да предвижда финансирането им посредством механизъм, включващ участието на отделни предприятия.

Подписи